

JAUNIMAS

VASARIS

1911 - M.

Rr.

Jaunimas

Mēnesinis laikraštis skiriamas jauniešiem.

TURINIS: Tēvīnēs didībē. — Tautini Lietuvū gīvībēs žiedai. — Apie motriškus drobinjus l. — Žmogaus sveikata ir lova. — Apžvalga: Šiū dienū žmogaus darbai; kaip žmonės pradeda giventi ir vilkėti; draugijinis žmoniū gyvenimas; žmoniū sąmonė; Lietuvū laikraščiai Prūsuoše. — Pasikalbėjimai: Kas mums Lietuviams dabar dariti reikalingiausia? — Koki laikraštis mums reikėtų skaityti? — Kaip rāštū skaitimas gali derėti gerām ar blogām? — Kaip išmoksiu gerai lietuviškai? Ir tt. — Šodnietis. — Iš leidėjų-rašytojų pusės.

TEVINĖS DIDIBĖ.

Žmogui ūra prigimta norėti būt garbės vertu. Tik ne visi lūgiamė aiškumė rēgi, kas ūra tikroji žmogaus garbė. Todėl, paveiklui, užpuolikas tikisi garbingiausiu, kad keleivius užpuldamas visū drāsiausiu ūra buves. Kiti žmonės berods žino tikrai, kas žmogui dariti išpuola, vienok jiems nerūpi būti tikrai garbingais. Jie vien geidžia tokiais išrodīti. Jiems ūra svarbiau, kām žmonės apie juos sāko, negu kad ištikrūjū garbės vertais ir būtū. Tokie stovi visai arti prie nedorībės kelio. Ir veikiai jie bus veidmainiais ir tikrais niešais.

Siek-tiek sveiko proto ir doros žmogus pirmiau nori būti tikrai garbingu, nori pasijausti teisiu, sāžiningu, ir tokiu būdamas nori tada, kad žmonės tai ir pastebētū.

Kuomet žmonės daugiau draugiškai gyvena, jie daugiau rūpinasi ir savo draugų garbe. Pasidaro ir ta jiems svarbi. Mūsų laiku žmonėse labai gėvas jausmas dėl Tėvės didybės. Tąja jie skaito savo tautos gėrių, jos matėrijinę turtą ir galbę, jos gyvenimo tvarką, gyvenimo reikmes bei įstaigas ir įtaisimus, jos žiniją, daile, kalbą ir tikibą.

Be abejonės visais tais dalikais apsiėreiskia tautos ir, kas tiekjau, Tėvės didybė. Vienok gėli bėti, kad ji jais seniau apsiėreiskė, bet nebeapsiėreiskia dabar. Minimieji tautos turtai stojasi vien augdami iš patšių žmonių. Dailės veikalai, paveiksliu, neatsiranda be žmogaus, kurs turi savo siejoj galibės tokiems veikalams sutverti. Tokia jo galibė yra tautos didybės dalis. Tān patį reikia sakti žiūrint į doros, žinijos, tikibos srift. Visur tautos didybė tegėli bėti randama pavienio žmogaus galiose bei prakilnume.

Jei nėra kokioj tautoj žmonių su augstomis bei galingomis sielos įpatibėmis, tuomet ta tauta nėra didė. Nors turėtu ji ir antra tiek visokių turtų iš senesnių laikų. Tieji bėtu tada tarsį didesni už patšius gyvenantšius žmones. Visa Tėvės didybė bėtu sukrauta minėtuose lobiuose. Ir visas tautos gėrius vien rištūsi su jais. Žmonės jo neturėtu nei menkiausios dalies.

Tatsau gana tankiai žmonės giriame dėl tokių lobių. Dār-gi patšis tikisi to gėrius verti esā. Ira tai tikrai doros supratimo apsiniaukimas. Ir

tokia tauta stovi ant nedoribės ir pragaišties kelio.

Tai gerai suprantant, kiekvienām Tėvės vaikui turėtu rūpėti pirmiau tikroji Tėvės didybė, bėtent pavieniū žmonių prakilnumas, jų dora, jų pasistengimas dorai gėventi, jų galia dvėsiškām ir pagaliaus matėrijiniām tautos lobiui didinti. Taip tautos didybė yra, trumpai saktant, jos vaikų žmoniškumas, kurs įvairiausiu būdu apsiėreiskia.

Kuomet tai nebesuprantama, tuomet tauta tikrai jau žūva. Ir veikia pasirodo tše žuvimo žimiai. Toks žimies yra, paveiksliu, tai, kad žmonės vietoj doriškai galingais bėti, savo galbę išreiskia kitus prispausdami ir pavėrgdami arba, kad vietoj bėti tikrai prakilniais, visokiais puikibės dalikais puošiasi, kad vietoj skaistšios sėzinės jieško gėrius bei garso.

Lėgiai mūsų laiku galima dažnai tokių žimių regėti. Tik reikia akis atverti ir visuomet pasiėskinti, ar tše ir yra kalba apie tikrąją žmogaus didybę arba tik apie vaidinamąją.

Mums Lietuviams tai įpatšiai svarbu išmaniti. Ira tūli, kurie "dirba Lietuvai" norėdami ją puošti lėgiai tuo, kas reiskia kitų tautų nupuolimā. Jie mėgsta kalbėti apie Lietuvā ir Lietuvius didžiais žodžiais, save dariti kažin kokiais didvėriais. O nieko svarbaus nėra nei tuose žodžiuose, nei tuose žmonėse juos kalbantšiuose. Kalba jie, taip saktant, "žargonu" ir gyvena "žargonu".

Didžiai tautai toks kelis žmonių pasielgimas

nieto nekenktū. Lietuviams tai ģra tiesiog pavojinga. Ir todēl pirmiau ģra labai reikalinga atskirti niekingus nuo svarbū darbū. Kiekvienas turētū rūpintis tikrāja Tēvīnēs didībe.

Nesistoja toji Saukianti: trara-tratata! ģra ģi augamas dalikas. Todēl turi būtī auginama. O tas auginimas nusiduoda žmogaus vidūje. Kas teisu, malonu, gražu, tāt reikia filiai, su pasi-sventimu ir nuolatai be plepējimo apie tai savo širdīje auginti.

Kiekvienas, kiekviena taip ģali didinti Tēvīnēs didībe. O kad vienas ar antras paklistū, pamokinkime ģi su kantrumu. Tokiū būdu vienas kitā ģelbētū geriausiu būdu. Ir norēdami spręsti apie Tēvīnēs didībe, žvelgkime ģ žmoniškā savo paties vertībe ir — filēkime. Bet išvisdami žmoniškāģi prakilnumā kitame, džaugkimēs tuo ir rodikime kitiems tāt ģerāģi paveikslā.

Taip augs išlengvo visa-tai, kas gražu, lāba, teisinga. Ir apsieikš Lietuvīū ģivenimu, apsieikš dvāsiškais ir matērijiniaiis turtais. Tēvīnēs didībe tarps.

Vidūnas.

TAUTINI LIETUVIU GIVIBES ŽIEDAI.

Į juos reikētū mums Lietuviams vis iš naujo pažvelgti. Per retai tai dāroma. Todēl iš ģū teturime tik menkā ir gaivinimā. O kad kartais pastebime kokī veikalā, tad beveik vis līg tik akies mirksniui. Visoj Lietuvoj tarsi sukīla jausmai. O tad vėl viskas nutīla.

Ģāl kartais numānome, kad esame apsirike tuo nauju

įjedu pasidžaugdami. Bet daugiausia ģra taip, kad neturime išvermēs vienā dalikā nuodugnai iširti. Norima vis tik ko kito. Paprastai tokie ģra visur žmonēs. Priligsta vaikams. O mes Lietuviai ne kitokie. Įpatšiai jaunieji.

O tik neužtenka vien pažvelgti ģ tautinius Lietuvīū ģivībēs žiedus. Reikia ģais ģerai pasinaudoti sāu gaivinti. Kaip tai padārius, suprasime atsimindami, kas tie žiedai.

Trumpai pasākius: ģie ģra Lietuvīū išminties, ģrozģībēs ir doros apsieiškimai; platšiau: ģie ģra Lietuvīū prietiros, svarstīmo, stropumo, palankumo, miklumo, jausmū, dailēs, doros liūdijimai.

Paprastai ģie suglausti rāštuose, poēzijos-dailēs veikaluose. Tuos turētume tīrinētī; ģū ģivībe turētume bandīti pajauti. Tuomet ģie mus ģaivīs. O kad ģie būtī ir paveikslu tik stropaus dārbo. Bandīsime nurodīti ģ kelis žiedus.

ģra ištisa eilē Lietuvīū dailininkū veikalū. ģie priemami pārodū laikais. Bet būtū labai naudinga, kad kasnoris vienā ar antrā veikalā mechaniškai padaugintū ir po žmones paskleistū. Tik, iš kokio veikalo pareina tiek daug ģivībēs, kad ģis ģalētū ir ģaivinti ir būtū vertas praplātīnimo? Nēsa sunku tām kitus raminti, kurs pats neturi ramībēs. Negalima tām kitū kelti augštīn, kurs pats nestovi augštšiau.

Bet Lietuvīū dailininkai auga. Ir be abejonēs veik bus ģalima rodīti ģ vienā ar antrā veikalā ir sakīti: Stai tše ģra ģivībēs. ģi ģalinga ir ģali ģaivinti!

Ģraģi pradžia ģra padarīta mānimo, mokslo sritīj. Vēliau kreipsim žvilgti ģ vienā ar antrā veikalā, augusi ant Lietuvīū tautos dirvos. Rāštū, kurie nori apreikšti poēzijā ģau ir gražus skaitšius ģra. Bet juose dār tik Sen ar ten tešvietšia tikros poēzijos spinduliai.

Ši kartā te minēsime trumpai kaipo svarbū veikalā praeitū metū Mokslo Draugijos leidini: Lietuvīū Tauta.

Toliau: Sasnausko Lietuviškā Mūzikā. Pagaliau ligiai išėjusi savo veikalā, kurs nori būti gīvībės rāstu: Mūsū Uzdevinīs. — Apie vienā ir antrā dalikā kitā kartā tikime kān pasakīti. Vds.

APIE MOTRISKUS DROBINIUS.

I.

Visose tautose ir visais laikais ģra moterū buvusiū, kurios mokēdavo pagal savo skonī apsitaisīti. Nedarkīdavo savo kūno visokiais persmaugimais. Tik tiek prisitaikindavo prie to laiko dėvėjimo būdo, kad neatsijimētū per daug nuo kitū. O jeigu atsijimēdavo, tai tik tuo, kad būdavo grazesnēs, malonesnēs. Ne vien tik apveidesnēs. Veidas vienas nēra visas gražumas.

Pagal Airopos kultūros žmogaus skonī, motera turi būti laiba, šiaip jī rodos neesanti graži. O graži tik norējo ir šiandien tebenor kiekviena graži. Ir ne tiktai moteros. Bet jos isrādo, kad kūnā galima bene laibesniu padarfīti. Dirbant arba valgī nusitraukiant berods — ne, bet susiveržiant. Surādo ir ant kūno tokiā vietā, ties kuria ištikro galima persismaugti lig-pat nugarkaulio. Krūtīnē draug su plautškepeniais tāpo ī pāsmakre uzvarfīti, o kas šiaip dār vidūje ģra, tai — zemīn. Dabar tai tikējos esantšios laibos. Nors ir visas žmogus buvo ī dvi dali sudalītas.

Lietuvaitšīū daugis gāl sakīs: Šiandien jau taip nebūna! — Apsaugok! Taip ne, bet kitaip. Pirma, kad pilvas jau ir gana iš vietos išvarītas, bet jo vis nors būdavo. Šiandien jo visiškai nebeprivālo būti. Kān tše padārius? Kur jī dėjus? Tai jau tikras pilvo rūpesnis! O negana to. Uzsidea ir pāntšius dār per kelius dėvimais dabar susiaurintais kedeliais, īdant negalētū greitai iš daigto paeiti. Apie grāžūjī žengimā jau visai nei kalbos.

Nekartā Francūzai sākē Vokietšīū moteras nemokant

gražiai apsitaisīti. Skonio visiškai neturintšios. Sāko reikiā pasimokīti iš Francūziū, kaip jos mokantšios iš menkū dalikelīū pasipuošti. Kaip tik apsitaiso ir — gražu.

Vienok tuomi jau ir gana aiškiiai pasakīta, dėlko Vokietēs nēra tokios grāžios kaip Francūzēs. Līgiai todėl, kad jos iš jū pasiima būdā pasipuošti. Francūzē dėvi taip, koks būdas ģra išlengvo išauges patšīū Francūziū tautoj. Drabužiai, kaip jie ten siuvasi, ir žmonēm̄s ir jū būdūi visai pritinka.

Kaip Francūzēs ģra palankesnēs uz Vokietes, taip jos ir sumanesnēs pasipuošti. Francūziū tauta pagarsėjusi tame dalike. Kitame gāl kitos tautos stovi augššiaiu. Francūzē o jos apsilvikimas tai vienībē. Drabužis vien tām ģra: pridengti žmogaus nuogumā, o kartu apreikšti žmogaus — īpatšiai žmonos gražumā. Ne drabužis turi gražume būti vīriausias dalikas, bet žmogus. O tai žino Francūzē.

Iš Francūzijos pareina visos modos. Visi nauji prasi-mānīmai drobinīū dalikuose. Kitū tautū moteros, gerai žinodamos, kad Francūzēs ģra ištikro mandagiausios, pa-ima anū būdā apsitaisīti o, jeigu ģra ir gana turtingos, Parīze pasisīūdina savo āpdarus.

Vienok ģra tame apsirīkimas. Francūzēs drobinīs nekuomet negāli pastoti tuo ir kitoms moteroms. Drabužis dirbtas, pagal Francūziū būdā ištikro būs tarsi paskolintas. Neapreikš pajautimo ir būdo tos, kuri jī dėvi. Ir pasilieka visuomet jai svetimu daliku. Todēl ir naujoviškiiausiai ir brangiausiai apsitaisiusi vis pasirodīs vien pasipuošusi, nebūs pati daili. Nebūs sāntaros tarp jos ir jos āpvalko.

Su laiku isrādo ir īžjūrējo tām pātšios Vokietēs. Ir jau pirm kokiū 15 metų susitelkē, nebežinau kur, būrelis moterū, prisidėjo ir virū dailininkū, kelintas ir giditojas. Jū tikslas buvo pagerinti moterū drobinius. Buvo jie suprāto, kad ģra gēda kūna darkīti ir taip nelemtai sugadinti jo gražumā ir sveikatā. Pirmasis prāštīmas buvo,

kad žmogaus kūnas neturi būti per liemeni perveržiamas. Todėl reikėjo pirmiau mesti aną su geležiniais ramtšiais pasiūtą vistą vadinamą "korsetu". Vienok tuo dar ne daug tepasiekta. Eina liemeni perdalėti ir kedelių apsegimu. Todėl reikėjo rūbo, kurs būtų petšiu nešamas. Pramānė todėl anā vadinamā "reformuotājī drobinī". —

Kaip visur visa pradžia sunki, taip ir šiame dalyke. Reikėjo pergalėti išbingėjusį pąprofi. Reikėjo paroditi, kad motera, dėvėdama ištisā drobinī išveizdi laibesnė negu jai dėvint dalitājī. Toliau reikėjo vieton senojo dar grazesnī drabužī ištisti. Tai nebuvo lengva. Nei siuvėjai nei siuvėjos nenorėjo ir nemokėjo tokiū drobinū pasiūti. Visiškai priešinos prieš tokī prasimānīmā. O kād jiau siuvo, tad tik līg išroditi norėdami, jog turėje teisibe su savo pasipriešinimu. Ištikro ir turėjo. Siuvėjai tik tepazino korseto pavidalā. Žmogaus kūno, koks jis ištikro yra, jie nepazino. Bet anos pirmosios moteros nesiliovė dirbusios. Jos pradėjo net pātšios drabužius siūties, su dailininkū pagalba ir pagal savo skonī. O šiandien jau turime labai gražiū drobinū, kurie ne vien petšiu ir ne vien liemenio, bet viso kūno nešami, kurie kūno nevaržo, ir kurie jo gražumo neslepia. Parodo grāžūjī palankūjī moters augumā. Ir jos išveizdi be abejonės laibesnės negu susismaugusiosios. Apatinū kedeliū nereikia tiek daug. Sveikas kūnas nesibijo šaltšio. Kuomet kraujas perveržiamas stābdomas, jis nėra sveikas ir nešildo kūno kaip reikiant.

Nieks nelieka ir nestovi ant vietos. Taip ir iš to reformuotojo drobinio vis tolin išaugo kitokie. Nėra tai taip, kad kita moda randasi. Reforminis drobinis iš viso nėra modos drabužis. Jis tik paviršiumi prisitaikina prie to laiko dėvėjimo būdo. Pamatinė jo ipatibė liko vis ta pati.

Naują mintį i drobinū pataisimā igabeno koks archaiologijos privatdocentas Dr. André Jolles. Jis kalbėjo apie tai, kokiais gražiais pavidžjiais audimai-šilkai

audžiami. Tikri dailininkai yra sumāste jų pavizdzjus. O drobinius siuvant, jie siuvėju sukarpomi. Kokia garbinga Vokietaitė pianistė Helene Buschmann prasimānė ano Dr. J. patarimā pasekti ir pradėjo taisiti drobinius nesukarpitus, nors ne tiek sukarpitus, kaip kad būna. Līg šol liemeniui aptaisiti audeklas ar i 16 arba 18 sklīpelū sukarpomas o tai vėl susiuvinėjamas buvo. Audeklo gražumo, kuriuo galima pirm suivimo pasidžiaugti, nelieka.

Buvo Berline paroda minimos H. B. taisitū drabužū. O koks tše gražumas apsiireiškė! Bet kas mums Lietuvos nuostabiausia: Tarp jos parodomū drobinū ir vienas toks yra, kokiū Lietuvaitės apsisiausios buvo vaidindamos tūlus metus atgal "Amžinājī Ugni" Tilžėj per Lietuvū švente. Visas drobinis yra iš dviejū didžiū daliū sudėtas. Viena dalis pasiausta po dešinia pažastimi ir susegama ant kairiojo petšio, antra dalis antraip. Iš tū patšiu daliū pasidāro ir rankovės. Siūti tše nieko nereikia. Grāžūs sagtšiai sulaiiko drobinū dalis ant petšiu, o juosta susiautšia jī lengvai per liemeni arba augštšiau. Tas drobinis ir dar kiti tām līgūs yra priimti po išradimū apsauga, vadinama: Musterschutz.

Kad Berline yra koks moterū, žinoma tik iškilusūjū, susirinkimas, arba kokia iškilminga šventė, tad jos susieina savaip apsisiausios, ir sākoma, kad jos visai nuostabiai grāžios išveizdintšios. Kiekviena savo būdu pasi-puošia. Jokia moda jų nesulaiiko. O kad tarp jų esantšiu ir moterū su naujaisiu naujoviškiausiu drobiniu iš Parizo, tad nei ištolo nepasiekintšios ano gražumo. Kita žvelgiant šauniai pavidntšiomis akimis i moteras, kurios apsitaiso ne atsiklaususios nei modos nei Parizo. Iš viso to matyti, kad žmonės pradeda ir dėvėjime laisvesniais pastoti.

Rūta.

ŽMOGAUS SVEIKATA IR LOVA.

Savo kūno sveikata paprastai žmonės tesirūpina, kad užveina liga. Tai kartais per vėlu. Sveikātą atgauti yra sunkiau negu ją išlaikyti. Labai dažnai ji silpninama jau netikusio pàprotišio. Pàprotišius ir jų sàntikius su sveikata todėl vis išnaujo reikia mėginti.

Saunià savo àmžiaus dàli žmogus praleidžia lovoje. Nori išmiegoti, pasiilsėti, tai esti savo sveikātai gauti pastiprinimo. Nėra tai galima, kad lova yra tokia, jog ji tiesiog kenkia sveikātai. Todėl labai žinotina, koks guolis jai naudingiausias.

Pamatinė sveikātos sànlīga yra nuolatinis kūno atsinaujinimas. Kūnas turi būti maitinamas geru oru, šlapumu ir valgiu ir turi galėti išmesti, kas jām nebetinka. Tām labai svarbus yra kūno išgarāvimas. Antra sveikātos sànlīga yra šiluma. Be jos pirmoji nespildo. Apie šilumà kalbėjome Sasio "Jaunime".

Abi tiedvi sànligì turi būti atbajami pasirūpinant savo guoliu. Žmogui lovoje esant, neturi sustoti kūno išgarāvimas. Nenusiduos tai, kad oda bus sveikai akliuota ir kūnas gana šiltas. Todėl lova turi tokia būti, kad joje žmogaus kūnas pasiliktų nuolatai smagioj šilumoj. Kad kūnas besilsėdamas vis lengvai pràkaituoja, tuomet jis ligiai užtenkamai šiltas yra.

Kūno šilumà lovoje tobuliausiai sulauko pàtalai. Jie gerai prisiglaudžia prie kūno ir šilumos neišleidžia. Bet jie neišleidžia ir kūno išgarū. O tie yra nuodai. Šiaip kūnas jų nemestų laukan. Tie išgarai išlengvo persunkia pàtalus. Tuomet tie pastoja tikra perikla visokiems sveikātai kenkiantiems diegams. Todėl pastarais metais labai buvo patariama pasitaisiti lovas be plunksnų ir pūkų, be pàtalų. Geriau esà apsikloti vilnone užklode. Bet tūliems tai dàrant šalta buvo lovoje, kad ir dantis tarškėjo. Ir

taip jie savo sveikātą tiesiog naikino. Kūnui šaltam esant, visi jo išgarai jame pasilieka ir ji nuodija.

Apsikloti su keliomis užklodėmis nėra smagu, per sunku. Kartais berods užtenka, kad po Sonais drūtšiau paklojama. Tātšau vilnone užklode apsikloti tėra patartina žmonėms, kurių kūnas pats yra šiltas, kad jis ne veikia pakrūpsta. Šilpno, lieso kūno žmonės turėtų naudoties plunksnų pàtalais, kol neišrasta, kas ligiu būdu šildo o tātšau išleidžia kūno išgarus.

Bet būtinai reikalinga yra lig tol, kad pàtalai taptų dažnai nors kas savaite i saule arba nors i orà išnešami ir gerai išvėdinami. Patšiam guoliui geriausia esà Soudai, kaip sàko priifre giditojai. Bet ir Soudai turi dažnai būti atnaujinami. Kas rità pàtalai turi būti gerai išvartomi ir lova tūlas valandas pasilikti nepataisita. Tik taip išgarai gáli iš pàtalų dingti ir tie švariais išlikti, tarsi atsinaujinti. O tai svarbu. Tokioj lovoj pailses kūnas tikrai atpras pàilsì. Jo sveikata pasistiprìs. Prie šilumos greitis tikrasis ir labai naudingas jos draugas, būtent Svarumas.

Vds.

APŽVALGA.

Sasio "Jaunime" kalbėjome mąžumà apie tai, kodėl svarbu yra suprasti, kas nusiduoda pasaulije, ir apsižvalgėme Prūsijai Lietuvoj. Kas tuo kartu jau parašita buvo apie gyvenimà platšime pasaulije, palikome Vasario "Jaunimui". Viename "Jaunime" daug netelpa. Bet tuo tarpujo didinti vos tegàlime. O išlengvo tik šiek-tiek naudingo papàsakosime. Vienok nenorime vien papàsakoti, bet ir svarbumà to, kas pasižimi, išaiškinti.

Labai įpatingi yra šiu dienų žmogaus darbai. Mašinos jau seniai vartojamos. Bet vis pinklesnių žmogus pasidàro. Apie tai platšiai žinoma. Taipojau tai, kad paskutiniais metais pasiekė tokių padargų pasidàriti, kuriais žmogus ore gáli skraiditi. Be abejonės ir tie padargai bus tobulinami ir pastos labai naudingi. Bet žmonių padėjimà ir visai kitokiu padaris. Tai reikėtų gerai suprasti. Jau dabar žmonės garliaiviais, traukiniais, automobiliais keliauja po visà pasauli. Su-

sieina tokiu būdu žmonės visokių tautų ir mokinas iš viens kito. Vis tik dar prie valstijų ribų reikia kiek sustoti. Dabar žmonės lėkdami vargiai tū bebos. Taip žmonės i dar givėsnī su-sitarimā pareis, pastos daug liuo-sesni, negu jie fra dabar. Sān-tīkiai tarp zmoniū visiškai kei-sis. Berods aišku, kad tik iš-lengvo.

Kitas īpatingas zmoniū dar-bas paskutiniū metų fra prietai-sos i tolumā siūsti zinias raštu ir zodžiu be jokiu vielū, kaip tai lig šol reikalinga buvo telegra-fuojant arba telefonuojant. Net per kelis tūkstantšius kilometrū neša elektrika tartus arba rašī-tus zodžius. Išvaizdinkime tai gerai. Žmogus kalba i kokiā prietaisā, o ta sukelia erdvėje neregimā elektriskā judėjimā, kurs kila toli per kalnus ir dau-bas, mares-jūras ir tām tinkamoj prietaisoj apsiereiškia. Taip visai nuostabu turi būti tām, kurs to-kiā prietaisā turi, kad žigiu tame pradeda ar rašīti ar kalbėti.

Supraskime, kas tuomi apsi-reiškia. Seniau žmogus tik savo valia sužadindavo savo kūno vieki i tasai rankā ar koją ir tt. judino. O savo ranka žmogus kitā regimā, matėrijinī daigtā judino.

Šinoma fra, kad kiekvienas daigtas fra matėrija ir viekas. Dabar sākoma, kad kiekvienas daigte fra ir jām īpatinga sāmone.

Seniau žmogus paprastai ju-dino daigtā jī prigaudamas ma-

tėrijine prietaisa. Išrasdamas ir pasidirbdamas mašinas, jis jas vėdė netiek matėrija, kiek viekiū galia. Kur gāru dirbama, mate-rijinis dalikas beveik vieku ju-dinamas. Tātšau gāras nors šiek-tiek fra regimas. Bet kur elektrika vartojama, tše dar men-kiau matėrija viekia i matėrijinī daigtā. Tše beveik vien jėga apsiereiškia ir viekia i kito daigto jėgā ir taip jī judina.

Tām priliğsta, kad žmogus kitām žmogui liepia kām dariti, o tas tai ir dāro. Liepiantšio žmogaus mintis viekia i paklau-santšio žmogaus mintis, o tos tad i to žmogaus kūnā, ir atlie-kamas dārbas. Bet žmogus gāli liepti ir gīvuliui; ir tas klauso. Tik ne visuomet. Vienok nėra abejotina, kad žmogus išlengvo taip iškils, jog galēs su daug di-desniu pasiekimu liepti gīvu-liams ir pagaliaus liepti, taip sā-kant, ir negivai matėrijai, ir jī paklus. Nėsa, kaip mokslininkai sāko, ir toji turi sāmone. Iš-tikrūjū, mes prijėome prie prad-žios visai nuostabaus laiko.

Taipuojau labai fra īpatinga, kaip žmogus šiandien pra-deda gīventi. Daugiau negu senesniais laikais žmonės bando apie tai māsiti, ar fra ir išmin-tinga, kaip ir kām jie valgo ir geria? ar kūnas maitinamas ir aprūpinamas pagal gamtos īstā-timus ar ne? Lig šol tik senus īprotšius sekdavo. Dār-gi šiandien fra gana zmoniū, kurie ne-zino, kiek ligū pareina iš ap-

svaiginantšiu gėrimū rijimo ir iš mėsos ēdimo.

Toliau ir apie drabužius žmonės išlengvo pradeda ki-taip maniti. Jau labai daug neb-sidirbdina jū pagal "modā" ir pāproti, bet pagal sveikatos ir prigimties reikalāvimus. Ira jau net tokiū zmoniū bei zmoniū, kurios žiūri kaip be jokio pui-kāvimo vilkėjimu apreiškus savo esībės īpatības. Suprantamas dalikas, kad taip tegāli dariti šiek-tiek iškile žmonės, iškile ne pagal turtā, bet pagal dvāsia. Padavėm apie tai "Jaunime" skirtā rāšini. — Kiti gyvena vien sekdami kitus, kadangi negāli kitaip, proto tām nepritekdam.

Sauniai žimiai keitšiasi ir draugijinis zmoniū gyveni-mas. Beveik ant visos zemės mātoma, kad vis daugiau pats didisšis zmoniū skaitšius pradeda valdīti to skaitšiaus reikalus. Nebepalieka tai vienām žmogui. Taip valdītojų padėjimas pra-deda žimiai persikeisti. Ir nėra abejotina, kad išlengvo bus taip, jog tik toks žmogus turēs itek-me i kitus ir tuomi juos tar-tum valdis, kurs bus dorisškai ir dvāsiskai žimiai iš kitiū iškiles. Lig tol valdisšis didisšis zmoniū skaitšius. O tai kovodamas prie-tuos kelis, kurie norēs, kad jie jū klausītū. Sukils vien prieš-antrus. Regimai einame artin prie prispaudimo bei atsikeršī-jimo laikū.

Pagaliaus pastebėtina, kad ir zmoniū sāmone mūsų laike

žimiai keitšiasi. Stovi tai su tuo, kas jau sakita, artimuose sātikiuose. Žmonės pradeda kitaip jausti ir maniti. Dora taipojau pastoja kitokia. Rodos jī puola. Vienok taip nėra, jī kila. Bet augstėsniam stoviu dar nepasitvirtinus, žmonės lengviau iš jo slenka zemīn, o todėl ir giliau. Vienok mātomas labai galingas pasistėngi-mas kilti. Visur zmonioj, ne tik prie Krikštšioniū, bet ir prie Šidū, Muhamedānū, Buddhistū, Brahmānū, Sintoistū, Konfūsės pasekėjų, ir tt., labai givra ir rūpesnis dorā pagerinti.

Kartu ir pastebimas didis tikibinis judėjimas. Lig šol vieni žvelgē i kitus su paniekinimu. O krikštšionis ne vien stiepēs susiliginami su žmonėmis kito tikėjimo, bet jū tarpe evangēliš-kieji žvelgē zemīn i katalikus. Katalikai i evangēlikus. Dār šiandien taip fra. Vienok virsta viskas ūmai kitaip. Berline, tar-tum Airopos vidurėje, praeitais metais buvo susirinkimas mo-kiū zmoniū visokiū tikībū ant žemės, ir viešai aiškino vīriaus savj tikības mokslus. Bet visai gavoji jie sutarē ir kal-bėjo su viens kitu, lig būtū jie broliais. Tūkstantšiai buvo su-siėje. Ir tas susiėjimas pasidėrē īpatinga prakilnus. Beveik visi sulgiogo tame, kad pamatinis visū tikībū dalikas fra vienas ir tas pats. — Tokiū susiėjimū berods buvo jau ir seniau. Tik nei vie-nas nebuvo pastojęs tokiu garsiu.

3monija rodos trumpame laike bus visai kitokia negu seniau. Visuose jos apsireiškimoose randasi tām žiniai. Tik dailēs, poėzijos sritis jie vos pastebimi. Galėtum sakiti, kad tše matiti kaip kas naujo vien ritū žemēs, įpatšiai Japonū bei Tsinėzū itekmė.

Apie Lietuvius Prūsuoše pasikalbėjome Sausio "Jaunime". O suliginant tāt, kas apie juos sakita, su tuo, kas platšioj žmonių nusiduoda, galėtume beveik maniti, kad Lietuviai kokiamė užkūsmij givėna. O įpatingu būdu daugiau taip Lietuviai Prūsuoše negu Didžiojoj Lietuvoj. Vos mąžas vėjelis to smarkaus judėjimo juos Prūsuoše pasiekia. Kodėl taip, Siek-tiek paaiškėja žiūrint i Lietuviu laikraštsius. Suprantama tuos, kurie Prūsuoše eina.

Apie juos anākart nekalbėje, dabar mąžumā pasikalbėsime. Žiūrint i žmoniū skaitšiu, jū ira tše daugiau negu Didžiojoj Lietuvoj. Ir suliginant jie daugiau žmoniū skaitom. Apie jū turinī ir naudā galima spresti iš visokiū atžvilgiū. Galima klausti, kiek jie tarnauja artimiausiems skaititjoj reikalāms, toliau: kiek jie naudingi tautiniū Lietuviu atsigavimui ir gyvenimui, pagaliaus: kiek jie Lietuvius stāto po didžiū žmoniijos veiksnū itekmė. Bet svarbiausias dalkas vis bus tas visuose tuose klausimuose: Ar Lietuviu laikraštsiai dera žmonėms

kilti, pasilikti ant vietos ar grimsti?

Norint teisingai spresti apie laikraštsius, reikia jū padėjimā gerai suprasti. Turinīs viriausiai bus toks, koks ira doriškas-dvāsiskas stovis to žmogaus, kurs jū laikraštsiui skirsto. O Lietuviu laikraštsiū vedėjai Prūsuoše beveik visi tēra žmonēs to paties doriško-dvāsisko stovio kaip diris skaitšius. Nėra jie be gabumo. Teisibė. Vienok stinga jie reikalingiausiū sānligū, dār-gi laiko, ramiai ir gliiai žvelgti i gyvenimā. Turi nuolatai skubinties laikraštsiū pilditi. Skaititjojams tokiū dalkū paduoti, kuriais jie galētū dvāsiskai auklėties, laikraštsiū vedėjams vos pareina i sāmone. O kad, tad jiems tik ne vis aišku, kas tām ir tinka. Viriausias jū rūpėnis ira, ir pagal jū padėjimo sāntfiks turi būti, žmones patenkinti.

Ištikrūjū Lietuviu laikraštsiai Prūsuoše stovi žimiai po patšiu skaititjoj itekmė. Laikraštsio vedėjas bijos nenustoti kokio skaititjoj. Netiktū tai laikraštsio leidėjui. O skaititjojai paprastai nenori nieko girdėti apie didžiāsias žmoniijos palinkimū sroves, apie persikeitimus. Daugis nieko nenori žinoti ir apie tautinī judėjimā. Tūliems jau žodis tauta dera pasipiktinimui. Grumdzia nebeskaititi laikraštsio dār kart tāt gof surādus.— Įpatinga, kad tokiu-jau būdu apsireiškė Didžiojoj Lietuvoj koks

Siek-tiek mokitas žmogus. Viešai apskelbė, kad nebeskaitšias to laikraštsiu, kurs vietoj Rymas, raššias Roma.— Lieka taip vien siauro laukininko gyvenimo reikmenės. O tos beveik visū laikraštsiū gerai aprūpinamos. Be to jie praneša daug "žinutšiu". To žmonēs nori. Ir visokiū naujienū iš kasdienio gyvenimo, apsakū iš tolimū kraštū arba laikū.— Bet pagaliaus ira pastebimas ir koks žmoniū nuomonēs kreipimas— ne auginimas— i įpatingā bendro gyvenimo ir Lietuviu padėjimo supratimā. Naudojamos tām labiau senos Lietuviu įpatibės. Vienok labai menkūtis tēra šis žmoniū nuomonēs kreipimas. Ištikrūjū jis ira bandimas kiek gālint Lietuvius laikiti prie "seno". Ira tai viriausia didžiausias dalkis laikraštsiū "politika".

Lietuviū laikraštsiai Prūsuoše ira daugiau negu šiap laikraštsiai tikras doriško-dvāsisko žmoniū stovio atsispidėjimas. Pat tū laikraštsiū kalboj tai apsireiškia. Ira jū tikras mišinīs lenkiškumo, vokiškumo ir pagaliaus lietuviškumo. Augštesniū dvāsios spinduliū toj kalboj retai teisvisi. Vis tesimāto paprastšiausio gyvenimo stovis. Kuomet Lietuvius iš jo iškopti nori, jām rodos reikalinga esā iSeiti i lietuviško gyvenimo. Kas lietuviška, tai ira menka, žema, siaura. Tokia ira paprasta lietuviū nuomonė.

Iš tokio ankšto gyvenimo rodos galētū iškelti tautinis judėjimas, tautinis pabudimas ir budrumas. Dār geriau berods dailė, šviesas gamtos, doros bei tikšbos mokslai.

Tautiniūm judėjimui nori tartauti "Naujoji Lietuviška Ceitunga". Ji paduoda savo skaititjojams tautinius reikalus aiškinantšius rašiniūs, kad jū jū tik iš kur gauna. Vien tokiū rašiniū stoka ir kartais vieno ar antro žmogaus nesutikimas su tokiais rašiniiais trukdo išpildimā "Naujosės" ūgdavinio. Tatšau ira viriausia jos išlikimo ir tarpimo sānlīga tautinis Lietuviu gyvenimas Prūsuoše. "Naujosės" skaititjoj daugis reikalauja, kad jū praneštū ir žiniū apie Lietuvius, apie Lietuviu pavojū ir lūkesti, apie tautinī Lietuviu judėjimā, apie tautine givibe. O kadangi "Naujoji" skaitoma didesniu skaitšiaus negu kiti Lietuviu laikraštsiai Prūsuoše, todē iš to aiškiausiai matiti, kiek Lietuviu tše rūpinasi tautiniu Lietuviu padėjimu. Bet ar "Naujoji" tiek skaititjoj turi, kiek visi kiti laikraštsiai, negalima tvirtinti. Laikraštsiū skaititjoj skaitšius labai slopiamas. Ira galima tiktai aplamai apie tai spresti arba tik ir spėti.

Beveik visi kiti laikraštsiai rūpinasi tikibiniaiis žmoniū reikalais. Praneša dažniausiai kas savaitė savo skaititjojams "mišią". Tuomi tieji tarsi iš kasdienio gyvenimo iškeliama. Tat-

Sau taip nėra. Tikibini reikia labai tepatenkinami vien jausmų srityje. Aiškiams ir platšiam tikibiniams išmānīmui nėra vietos tuose laikraštīsiuose.

Įpatingas tarp visū tū laikraštīū irā "Pagalba". Ji nori tarnauti tikibiniams bei tautiniams Lietuviū reikalams. Vedama ji irā augštus mokslus išėjusio žmogaus, būtent kunigo. Vienok ir "Pagalboje" aiškiai atsižīmi paprastasis doriškai dvāsisikas Lietuviū stovis. Irā ji draugijos laikraštis.

PASIKALBĖJIMAI.

Visuomet bus klausiantisiam atsiliepiama pagal klausimo svarbumā. Kad kartais klausiantis neras sū atsiliepimo, telaukia sekantisio "Jaunimo" arba ir tepamāsto, ar gana svarbus buvo jo klausimas. Kaip matiti, jau dabar tū atsiuntē "Jaunimui" klausimū. Teklausia ir dār daugiau. Gāl bus atsiliepiamai daugeli svarbūs.

Jaunutis. Kas mums Lietuviams dabar dariti reikalingiausia? Rimtai klausia, bet labai sunku ī tai atsiliepti. Mums tiek daug reikia dariti, kad beveik neįina. ūg kokio gālo tvirties. Lietuviai visuomet rūpinos ar svetimūjū ar nors tolimais dalikais, tik ne savo ir ne artimiausiais. Todēl mes ūg kitū žmoniū atgal pasilikę esam ir nieko neturime. — Žmogaus dārbas visuomet turēs dvejojā pāsekme: patšiām žmogui ir kitiems žmonēs. Kiekvienu veikimu žmogus sū ir kitiems žmonēs dāro gera ar bloga. O kad ir tik vos jautšiamai, įpatingu būdu gyvenimo istāfmāi irā tokie, kad istikrūjū visuomet taip irā, jog

Pagaliaus reikia minēti dār laikraštī "Birute". Bet apie jā ir kitus jos leidējo raštus būtina platšiau pakalbėti. O tai ši kart negalima. Paliksim todēl tai kitām "Jaunimui". Turime š kartā Apžvalgā baigti. Dār vienas dalikas bus ir taip jau paaiškējes, būtent tas, kad nei vienas visū minētū ir ne minētū laikraštīū neneša ī žmones naujū, augštesniū mintīšū bei ākstinū. Vīriausios priežastīs paroditos. Kitos lengvai atspėjamos.

Vds.

kas kitiems gera dāro ir sū gera dāro, kas kitiems kenkia ir sū kenkia. Tūli berods tiki, kad gālī sū gera dariti kitus skriausdami. Irā tai visiškai apsirikimas. Bet šišon negalima tai išgulditi. Ūgteks dabar tai pasākūius. — Klausimas rodos nori paaiškinimo, koks Lietuviū dārbas bus geriausias. Nēsa geriausias dārbas irā visuomet ir reikalingiausias. — Po tuo, kas jau sakita, galima dabar trumpai atsiliepti: Gaminkime turūt, jeib būtū kuo gīventi. Tīššia sakūia gaminkime. Nēsa svarbiausia irā: doros, išminties ir grožībēs turūt turēti. Be tū ir didžiausias piningininkas irā vargšas. O vien

pingais turtinga tauta niekām nėra verta ir tikrai išnikiman pasmerkta. Visa givībē stojasi dora, išmintimi ir grožībē, kitaip pasākūius: geru noru, sviesībē ir daile. O doros, išminties bei grožībēs turus negalima kaip-noris īgti, bet vien gaminti. Bet gālī tai kiekvienas ir kiekviena. Dār-gi kiekvienus žodžiu ir dārba, pat kasdieniu. Bet dār ir toliau siekiantisū būdu, kad mes šelpime kiek imānīdami tuos Lietuviū dārbus, kurie stiprina Lietuviū dorā, svietšia jū protā, kad šelpime tuos raštus, kurie tām dera, kad rūpīsīmēs jū praplātinimu ir jū leidimu. — Irā tai berods ūgdaviniai, kuriū išpildīmas neaiškus. Todēl vėl atkartosiu, kān rāginau dariti jau beveik pirm 10 metų. Mes jaunieji, įpatšiai kaimuose, turētume banditi steigti mežmas draugjėles, kuriuose kas Sakmādiēn (Sventā) susieję kalbētume apie svarbius gyvenimo klausimus, pasiskaitē kokīū rāštū apie tokius dalikus. Sen ir ten taip jau dāroma. Kad ir silpnu dar būdu. Keliaujās knyginas irā tām naudingas, o Jaunūjū susirašinėjimā šioks-toks tām diegas.—Taip galētum save ir Lietuviū vienībēs pajautimā auginti. Ir taip gālī kilti ir patvirtēti Lietuviū tauta.—Bet jei kas viso to, kas šišon pasakita, nesusprastū, tām trumpai pasakitšiau: būk visuomet patogus, įpatšiai tarp namiškiū, ir mokinis gražiai lietuviškai kalbėti.

Tuomi tikrai reikalingā dalika atliši.

Magutis. Kokī laikraštī mums reikētū skaititi? Laikraštī skaititi nėra taip jau labai reikalinga, kaip tūli tiki. Daug svarbiau irā pasiimti šiaip kokī prakilnio turinio rāštā. Naudinga berods irā matiti žmoniūjos dārbus ir persiekitimus jos mānime ir gyvenime. Pasirodo, iš to, ar ji kīla ar grimsta, ir žmogus gālī geriau spresti apie savo stovī ir kas jām dariti reikalinga. Bet mums Lietuviams Prūsuoje nėra tokio laikraštīo. Tiktai "Jaunimas" bando tokiu pastoti. Kiti paduoda visokias ginias, kurias šiandien skaites ritoj visiškai esi ūgmiršes. O kas šiaip dār rāšoma, tēra svarbu paprastām gyvenimui, ir retai tēra verta kelis kart pasiskaititi. Bet kas to nėra verta, beveik nėra verta ir vienā kart būt skaitoma. Iš tūlū "Apžvalgoj" minētū atžvilgiū taššau manau, kad paprastām pasiskaitimui "Naujoji Liet. Ceitunga" rasi Lietuviams Prūsuoje naudingiausia. — Reikia žiūrėti ir ī sekantī atsiliepiamā.

Juras. Kaip rāstū skaitimas gālī derėti gerām ir blogām? Rodos tai lengva suprasti. Sunkiai suprantamā, bet svarbū rāštā skaitant ir pasi-stengiant jī suprasti, tuoj nūmānoma, kaip protas auga. Bet kad kas minimā rāštā skaito o nieko nemanīdamas atmintinai kāla, kān jis skaito, tas

veikiai galvoj teturēs — pelū. Tik, kas paikn eina, to numānī negāli. Ģirtuoklis, paveikslui, vis daugiau isigerdamas ir nenumāno, kad jis vis daugiau apsvaigsta. Ir tiki visus kitus apsigērus o save blaiuv esant. Todēl kvailas ir taip sunkiai pamokinamas. Vis jis save tiki protingesniu uż visus kitus. — Bet neziūrint ī rāsto suprntamībe, bet ī jo turinī, pasidāro dār aiškiau, kaip skaitīmas gāli derēti gerām ir blogām. Kān zmogus māno — tāria, tān jis ī dāro. Tai īra visai teisingas zodis. Bet reikia dār pridēti: Kiekvienas tai manīs, kān jis mielai skaitīs. Niekus, paikumus, biaurumus skaitēs, jis paikai, biauariai manīs ir pagal tai norēs ir darīs. Bet skaitīdamas kas graū, dora, īsmintinga, zmogus bus doru ir īsmintingu. Nieks nēra lengviau suprantama negu tai.

Ragainīškē. Kaip īsmoksiu geriau lietuvīškai? Graū norēti gerai mokēti savo tēvū kalbā. O kur noras, tēse pasidarīs ir galima jī īspildīti. Patartīšiau tuo tarpu atsikartotīnai skaitīti rāstus su gera Lietuviū kalba. Mazutē tokia knīgutē īra Žemaitēs Rinkinelis Vaikams, īsleistas Vilniūje, ir gaudamas gāl uż 15 Pfg. Tame rinkinelij surašītos visokios pasakelēs, patarlēs, dainelēs, apīsakelēs visai pavīzdinga kalba. Didesnē knīga su labai gera Lietuviū kalba īra su īftulu Visuomenēs Inamiai. Taip-

jau īšējusi Vilniūje ir gaudama gāl uż 1,30 M. Rāšoma tēse apie visokius gvīvlus, kurie gvīvena zmogaus trobose. Vargiai īra koks lietuvīškas rāstas randamas, kurio kalba būtū tokia graūi. Galētume abi ar tik ir vienā knīgā parūpīnti. "Visuomenēs Inamiai" randasi ir Keliujantīšame Knīgīne. Berods īra ir daugiau rāstū su grīna Lietuviū kalba. Priminti norīme, kad stengjamēs kiek galēdami "Jaunime" graūjai lietuvīškai rāstīti ir vartoti tikrus Lietuviū zodus. — Tesie ta pastaba ir atsīliepīmu ī **Adomo** klausimā.

Kret. Nabagelis. Kodēl tūli zmonēs, nors ir īra meilingi, Sirdingī bei īsmintingi, tatšau nedailūs īsveizdi, paveikslui Sokrates? — Teisībē, taip kartais estī, arba geriau sākant: rodosi, līg taip ir būtū. Nēsa zmonēs vis tik tai pirmiau pastebi, kān jīe savīje līgas turi. Bet paprastai Sirdingī bei īsmintingi, tai estī dori zmonēs ir īra dailūs, grāzūs. Dora, grozībē ir īsmintis īra trīnutīšiai. Reikia atskirti graūmā nuo apveidūmo. Kas apveidus īra, gāl būtī labai nedailus, negraūsus. Ir antraip: kas graūsus, gāl kartais būtī neapveidus. Graūsumas īra esībēs-sielos īpatībē. Toji peršvietīšia visā zmogū, kuomet jī tik aiški ir galinga gana īra, ir padāro, kad Sīek-tīek dingsta neapveidumas. — Kad zmogus, paveikslui, īra ilgānōsis arba īr kī-taip nedailus, tad tuomi apsi-

reiškia kokios negeistinos jo īpatībēs. Gīvendamas zmogus jas gāli īslengvo pašālīnti. Tuomet jis bus graūzīnis, nors pasaulīktū nōsis beveik ir taip kokia jī buvusi. Priaugusio zmogaus kūnas nesikeitīšia taip lengvai. Bet gemantšiojo kūnas visai pa-

gal tai susitvera, koks īra jo esībēs stovīs. Tada kiekviena kūno īpatībē reiškia ir sielos īpatībe. Kad zmogus gīvendamas dorinasi, tad jis esībēje pastoja graūzīni. O īslengvo tai apsiereiškia ir kūnu. Dauģiau apie tai sakīti nebēra vietas. Vds.

3ODINELIS.

Tūli mus rāģino "Jaunime" nors retkartīšais susatīti zodus, kurie nenkai pazīstami o dabar naujai vartojami, īr Sale jū tinkamā Vokietīšū zodī paīskīninīmu padēti. Mielai tai darīsimē. Ir todēl "Jaunime" dabar bus randamas vis īr māzās zodīnelis.

āpdaras — Bekleidung
 apleistī — verlassen
 apveidus — schön von Angesicht
 aprēptī — umfassen
 ateivis — Einwanderer
 budrumas — Wachsamkeit
 dailē — Kunst
 dailīnīkas — Künstler
 dagnas, a — oft, häufig
 (tankus, i — oft, dicht)
 dundētī — dröhnen
 drabuzis — Kleidungsstück
 drobē — Gewandstück
 drobinīs — Gewand
 drobulē — Umnahme, Umhang
 eisenā — Gang, Haltung
 galia — Vermögen, Kraft
 galībē — Macht
 gatvē — Strasse im Orte
 gamta — Natur
 (prīgīmtis — menschliche Natur)

ģrudintēs — sich abhärten
 īsteigtī — gründen
 īstaiģa — Anstalt
 īstvermē — Ausdauer
 īsdirbinīs — Erzeugnis, Produkt der Arbeit
 jaunimas — Jugend, alle Jungen
 jēģa — Vermögen, Fähigkeit
 (nujēģti — vermögen, erlernen)
 kitātautīs — der Angehörige einer fremden Nation
 kraupu — frostig
 krūptī — frösteln
 laības — schlank
 lāvīnti — üben
 luomas — Stand, gesellschaftl. Stellung
 mānīmas — das Denken
 manītī — denken
 īsmānītī — erkennen
 īsmānīmas — Erkenntnis
 pramanītī — aufbringen, erklūģeln
 sumānītī — erdenken, planen
 menas — Kunst, Erdichtung
 minīmas — der in Rede stehende
 nuolata — fortgesetzt
 nuostabus — erstaunlich
 opumas — Zartheit
 opus — zart, empfindsam

padējimas — Lage, Umstand
 pāmatas — Grundlage
 paroda — Ausstellung
 pāstaras — der letztere
 pastaba — die Bemerkung
 pastebēti — bemerken
 patarimas — Rat
 patarti — Rat erteilen
 pavizdingas — vorbildlich
 pergalvis — Trotzkopf
 pirkliauti — Handel treiben
 pirkļis — der Kaufmann
 prasmē — der Sinn eines Wortes
 prekē — Ware
 prekioti — Handel treiben
 pūrus — locker
 rašinis — Aufsatz
 raštija — Literatur
 riba — Grenze
 rengti — veranstalten
 sāmonē — Bewusstsein
 sāmoningas — bewusst
 sānliga — Bedingung
 išliga — Ausgedinge
 sāntikis — Beziehung, Verhältnis
 savaimi — von selbst
 savai — nach seiner Weise
 sāviškas — selbständig
 savaitē — Woche [Gemüt]
 siela — Seele (des Lebenden)

vēlē — Seele (des Verstorbenen)
 skonis — Geschmack
 spēti — vermuten, raten
 spresti — urteilen
 sritis — Gebiet
 stengties — streben, sich bemühen
 stotis — Station, Bahnhof
 stovis — Zustand
 sūkuriš — Strudel
 tauta — Volk
 tiksas — Zweck
 tikība — Religion
 tūniti — sich befinden
 uzdavinis — Aufgabe
 uzgaulis — reizbar
 vaiždas — Bild
 vaizdininkas — Bildner, Maler
 šivaizdinti — sich etwas vorstellen
 vaidinti — ein Schauspiel auführen
 veikals — Werk
 vēlava — Fahne
 veiksnis — Faktor
 viekas — Kraft
 viltis — Hoffnung
 viešas — öffentlich
 žimis — Merkmal
 žimus — bemerkenswert
 žinija — Wissenschaft

Primenam dār, kad ne per ilgai trukus išeis tikras lietuvīškas-
 vokiškas žodīnas.

19 leidējū-rašitojū pusēs.

Kiekvieno laikraštīšio leidējai-rašitojai, bet ir skaitītojai, turi savo pareigas. Leidējai-rašitojai, kad išleisūt rāstā kuo-naudingausi, ir laikītū savo pagadas. Tas mūsū bus dārōma. Vienok žiglu tai negalima. Taip, paveikslui, vaizdellū tepaduosime kitā kartā. Bet tuo tarpu skaitītojams teešie primenama ir jū pareiga. Ira tai dirbimas "Jaunimo" prāplatinimui. Sulgingkime "Jaunimā" su kitais laikraštīšiais, tad kuo aiškiau matīsime, kame ju svarbumas ir naudingumas randasi. — "Jaunimas" siuntšiamas i namus už 2 M. per metus, pavienis numeris už 20 pfg.

Už leidėjū-rašitojus

Martin Aszmutat, Tilžėj, Augštoji gatvė 78 (Hohe Str.)